

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap székiállítására vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 270. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	—	24 kor.
Félévre	—	—	—	12 .
Negyedévre	—	—	—	6 .
Egy óra	—	—	—	2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —				

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetés:
irodáiban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, november 25.

Helyes distinkció.

Nagybecskerek, november 25.

(F.) Kulnár nyelvén szólva azt a közmondást lehetne idézni, hogy „ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes” arra a magatartásra, amelyet az ellenzék nagyobb része a legújabbban fölmerült u. n. mentelmi esettel szemben elfoglal. Mivel függetlenségi képviselőről van szó, ennél fogva természetesen az egész függetlenségi párt csatakiállításban tör ki s a megsértett mentelmi jog megsértésére siet.

Ellenben senkinek sem jut eszébe tárgyilagosan mérlegelni a törvény szellemét, intencióját és gyakorlati tartalmát és a tényleges gyakorlati eseteket. Sőt elfogult álláspontra elfoglalásában a függetlenségi elvvel szembe fordított elveteték a súlyot, hogy a józan és helyes fejtegetésekre és indokolásokra semmit sem hajtanak, noha azokat Plósz Sándor igazságügyminiszter épp oly nyugodtan, mint meggyőzően tártá föl.

Qui bene distinguit bene docet. Épp oly egyszerű, mint amely igaz axioma. S aki nem tud helyesen megkülönböztetni, az összezavarja a fogalmakat és világosság helyett sötétségbe viszi önmagát.

A képviselői immunitás csakis a képviselői minőség keretében elkövetett cselekményekre terjed ki, tehát a képviselői minőségben mondottakért a képviselőház tagjai csakis a Ház elnöke és a Ház által vonatkozó felelősségre. Ellenben egyéb ténykedésért igenis felelősségre vonható, de mégis némileg más módon, mint más állampolgár, t. i. avval a különbséggel, hogy a képviselőnek bünvádi eljárás alá vonása csakis a képviselőház engedélye alapján történhetik, aminek az igazságügyminiszter fejtegetései szerint csakis az a rációja, hogy a képviselő törvényhozói teendője gyakorlatában a Ház előzetes engedélye nélkül meg ne akadályoztathassék.

Ámde ez a mentesség nem terjeszthető tovább olyan hatósági intézkedések ellen, amelyek a törvényhozói teendőket egyáltalában nem érintik. Hisz akkor odáig az abszurdumig jutnánk, hogy képviselőt polgári uton beperelni, tanuként megidézni, végrehajtani, fizetését letiltani sem lehetne.

Érveléseivel az igazságügyminiszter meggyőző módon mutatta ki ad absurdum vivén az ellenzék felfogását, hogy az süppedékes talajba vinné a mentelmi jog gyakorlatát, ahol az a közszabadságnak már nem garanciája, hanem sérelme lenne.

Rohonczy Gedeon programbeszède. Szegedről jelentik: Rohonczy Gedeon vasárnap tartotta Dorosmán és Tápén nagy közönség előtt programbeszédjét. Rohonczy megköszönte a bizalmat és azt mondta, hogy ő az önálló vámtérület híve, mert hite szerint az ország csak így boldogul.

Magyarország földmivelésügye.

— november 25.

A földmivelésügyi miniszter a pozsonyi II-ik országos mezőgazdasági kiállítás alkalmából „Magyarország földmivelésügye 1897—1902.” cím alatt adta ki a legutóbbi öt évben kifejtett munkásságának rövid leírását.

A mű sorra veszi a mezőgazdasági ágak fejlesztése érdekében tett intézkedéseket. A kormány törekvése az volt, hogy főleg a kisgazdák a gazdaságvitel hasznosabb módjait tanulják meg és kövessék. A kincstári birtokokról való jó vetőmagnak kedvezményes áron való kiosztásával a kisgazdákat támogatta, sőt ingyen is kiosztotta köztük ott, ahol az elemi csapások ezt indokolták. Gabona-féle 190 ezer korona értékben ingyen, 1 millió 25 ezer korona értékben pedig kedvezményes áron osztott ki az utóbbi öt év alatt. A felvidéki elfajzott burgonya kicserélésére évenként 2—3 ezer mm. vetőmagot osztott ki a miniszter a felvidéki vármegyékben; a lentermelés előmozdítására tízezer mm. rigai lenvetőmag jutott a kisgazdák kezébe; a lentermelés fellendítésére külön szaktanárt alkalmazott. Három lenbevaltó és kikészítő telep létesült s a kisgazdák főleg a Csallóközben, a Szepességen, Udvarhelyben nagyobb számban adták magukat a lentermelésre. A komlótermelés fellendítése érdekében állami támogatással komlóvasárok létesültek s a kistermelőknek is szállítási díjkezdmény biztosított. A dohánytermelés érdekében Debrecenben kísérleti állomás létesült, melynek már is vannak a dohány minőségének javítása érdekében sikerei.

A gazdasági egyletek a múlt évben közel kétszáz ezer korona segélyt kaptak állatdíjazásokra, népies gazdasági előadásokra s általában arra a célra, hogy a kisgazdákat a gazdálkodás helyesebb formáira tanítsák. A népies mintagazdaságokat nagyobb számban állítják föl. Számuk ma már 80 és az olyan vármegyében, ahol a gazdasági viszonyok változatossága több típusú mintagazdaság föllállítását teszi indokoltá, mint Torontálban (ahol nyolc mintagazdaság van eddig) több is állítottatott.

A miniszter a szőlő rekonstrukció érdekében e célból alkotott külön törvény felhatalmazása alapján intézkedett. A filloxera föllépése előtt 622.488 kat. hold szőlővel beültetett terület volt, ebből a filloxera 419.391 holdat pusztított el, ennek legnagyobb része azóta termőszőlővé alakítottatott már. E munkában az állam tevékenysége rövidre fogva ez volt: működése ez irányban oda irányult, hogy a filloxera által megtámadott szőlők fentartassanak. Ezért állítottak fel a szénkénegraktárakat, melyek kedvezményes áron szolgáltatják ki a szénkéneget. 1895-ben 17 kénégraktár volt, azóta számuk megháromszorozódott míg a fogyasztás öt év előtt alig 3000 mm. volt, ma ez a fogyasztás 28 ezerre nőtt meg és kerek számban nem kevesebb, mint 120.000 mm. szénkéneget juttatott a gazdák kezébe. Minden mm. szénkéneget, a mit az állam szolgáltatott ki, a szőlős gazdák voltaképpen 8 korona állami támogatásban részesülnek. A homoki szőlőtermelés is fellendült. Maga az állam a deliblati homokpusztán és más alkalmas területeken 7329 kat. holdon telepített szőlőt, melyek ma már termésben vannak. Az állam itt is a jobb fajok, az okszerű termelésre példaadó tevékenységet végz. A tulajdonképeni szőlőfelújítás érdekében fordulópont az 1896. évi V. t.-cikk, mely a szőlőfelújítást mint gazdasági programot proklamálta és megadta hozzá az eszközöket. Így létesültek szőlővessző és oltványtermelő állami telepek ma már 1760 holdon, melyeknek évi termelőképesége 45—50 millió. Leghatalmasabb a paulis-barackai és arad-csalai állami oltványtelep 1759 holdon, melynek saját munkás kolóniája van, egy kis mintafalu, felszerelve népjóléti intézményekkel. Az állami

akció arányairól tájékoztat az, hogy a kedvezményesen kiszolgáltott szőlővesszők száma a 27 milliót, a szőlőoltványok száma a három milliót meghaladja. Az okszerű szőlőmivelés ismereteinek terjesztése érdekében rendezett tanfolyamok hallgatóinak számát a legutóbbi hat évben 180.000-re tehetjük. A hallgatók évről-évre nagyobb számban vesznek részt, így míg 1895-ben 15.000 kisgazda vett részt a tanításokon, a legutóbbi években számuk 52.420 volt. Évenként 120—150 tanító számára rendeznek szőlőtermelés ismereteit terjesztő kurzusokat, szervezettek munkásképző iskolák, közel 300-ra megy a vincellériskolai tanulók száma 8 állami iskolában, legutóbb három új ilyen szakiskola nyílt meg és pedig Egerben, Kecskeméten és Pozsonyban. Új alkotás a szőlészeti kísérleti állomás és ampelológiai intézet, a főváros budai részén, a Törökvesz-dűlőben. A helyes pincekezelés ismereteinek terjesztésére külön szakiskola nyílt meg Budafokon s ujjában tervbe vette Darányi az ambulans pincemesterek alkalmazását. Szőlővessző, szénkéneget, karó kedvezményes szétosztása mellett jó szolgálatot tett ez ügynek a miniszterium az „Utmutatás a szőlőmivelésre” című igen mérsékelt áru, sőt legnagyobb részt ingyen kiosztott kiadványa, mely immár 40.000 példányban forog közkézben s járul hozzá a szőlőtermelés ismereteinek terjesztéséhez.

A gyümölcsstermelés előmozdítására irányuló állami tevékenység főleg arra terjedt ki eddig, hogy a nagy mértékben érezhető gyümölcsfahányon segítsünk. Ezért kellett az állami faiskolákat is állandóan szaporítani. Ezeknek száma 1892-ben öt, 1895-ben 9, ma 25. Területük pedig ötszöröse szűkött s évenként másfél millió oltványt s évenként ki részben ingyen, részben kedvezményesen. 1897-től az állami utakat is gyümölcsfákkal ültetik be, ma már az állami utakon is százezer fánál több van. A gyümölcsstermelés ismereteire rendszeres szakiskola, kertmunkás iskolák, rövidebb-hosszabb kurzusok vannak. Lelkészek és tanítók, általában azok részére, akik a gyümölcsstermeléssel a maguk működése helyen példaadólag tevékenykedhetnek, évenként át rendszeres kurzusok rendeztetnek. 62 lelkész, 400 tanító vett részt ezeken a speciális tanfolyamokon. (Vége köv.)

Jövő évi esküdtek.

— november 25.

A Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága által megválasztott bizalmi férfiak e napokban Kis Sándor törvényszéki bíró, mint a kir. törvényszék helyettes elnökének vezetése mellett, vegyes bizottsági zárt ülést tartottak, melyen az alaprajstromban felvett esküdtek közül az 1903. évre 180 rendes és 60 helyettes esküdteket választottak ki.

Az ülésen jelen voltak: dr. Selymessy Sándor kir. törvényszéki bíró, dr. Kis János ügyvéd, dr. Brájjer Lajos lapszerkesztő, dr. Gyertyánffy László földbirtokos és Fendler Károly. Esküdtek lettek a következők és pedig:

Rendes tagok:

Ács János földmives Ürményháza.
Alapy János földbirtokos Törökbecse.
Ambrózy József szappanos.
Amend Ferenc nyerges.
Annau Ernő dr. ügyvéd.
Árossky Aca asztalos Aracs.
Aradi András földmives Beodra.
Armbruster József fűszeres.
Árpás József szatócs.

Téli idényre

Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok

Átköltözés miatt raktáromon levő női és férfi ruházati
cikkeket leszállított árak mellett árusítom.

KOVÁCS · GEDEON

úri-, flu-, női- és

leányruha terme.

Minden idényre

Raglanok. Fejöltők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női fejöltők és kabátok.

Bali István gazdálkodó Györgyháza.
 Balog Károly nyug. árvasz. ülnök.
 Bolugovics Anrás gépész.
 Bartt Károly urad. pénztáros Bánlak.
 Belgrancs József kereskedő Száresa.
 Barát János kerégyártó.
 Bencze Miksa butorkereskedő.
 Benkóczy Illés fazekas.
 Benkovics Miklós takarékp. pénztáros.
 Bibics Pál földbirtokos Melence.
 Birg Mihály gazdálkodó Györgyháza.
 Ifj. Bobor Gyula földbirtokos Német-Ellemér.
 Bodó Sándor nyug. jegyző.
 Bogics Bogdán kereskedő Togyér.
 Bosnyák György közs. pénztáros Melence.
 Brájjer Gyula nyug. tanító.
 Csineság Zsigmond kovácsmester.
 Csizsár József szücs.
 Csemeczky Gyula tisztartó Tót-Arad.
 Csonti István földműves Tor.-Torda.
 Dániel Pál dr. nagybirtokos Bóka.
 Darvas Gábor uradalmi tisztartó Fény.
 Dékány János szabó.
 Delfel István ács.
 Dencsi Antal géplakatos Gyér.
 Dencsi János asztalos Gyér.
 Drabos János földbirtokos Törökbecse.
 Eleven Pál földműves Úrményháza.
 Eliás Ferenc mészáros.
 Fantz István kovács.
 Faragó Gyula szabómester Bóka.
 Fehér Ádám földműves Úrményháza.
 Fehér István földműves Úrményháza.
 Fehér József földműves Úrményháza.
 Fejes Sándor földműves Tor.-Torda.
 Fínke Ferenc nagybérlő Szerb-Ittebe.
 Fisch János uradalmi tisztartó Istvánvölgy.
 Ifj. Forró Mihály hentes Beodra.
 Fried Albert dr. ügyvéd.
 Friedrich Ádám nyugalmazott csendőrsvezető Ernesztháza.
 Id. Gaal István földbirtokos Törökbecse.
 Gerlach Péter urad. intéző Nagymargittai pusztá.
 Gijlum János cipész.
 Gligorovics János vegyeskereskedő.
 Globuschütz Péter földműves Katalinfalva.
 Grifaton György takarékpénztáros, Beodra.
 Grossmann Zsigmond földbirtokos Szentgyörgy.
 Grünbaum Arnold ruhakereskedő.
 Grünwald Zsigmond gőzmalombérlő Szerb-Ittebe.
 Gruics Zsiván vegyeskereskedő Szerb-Arad.
 Gyarmati Illés földműves.
 Gyarmati József földműves Magyar-Szentmihály.
 Gyorgyevics Milos dr. ügyvéd.
 Horti Márton földműves Módos.
 Hausladen Tamás kereskedő.
 Heller Mór szappanos.
 Holländer László dr. ügyvéd.
 Hunka Mihály földműves Úrményháza.
 Ille Szilvius vízszabályozási pénztáros Szerb-párdány.
 Ivancsics János kéményseprő Módos.
 Jankovics Ferenc boeskoros Aracs.
 Jeges Gábor társulati vízmester Kanak.
 Jenovay Imre nagybirtokos Szerb-Ittebe.
 Juhász István, nagybérlő Tótaradac.
 Kalapis Jakab téglavetőmester Melence.
 Karácsonyi Andor nagybirtokos Beodra.
 Karg Magnusz földbirtokos Szerbneuzina.
 Kende Ferenc ügyvédjelölt.
 Kirtvánszky György bogárn és korcsmáros Magyar-szentmihály.
 Kis Mihály földműves Úrményháza.
 Kiss Gyula gazdatiszt Törökbecse.
 Klee Száva megyei írnök.
 Klein Elek vegyeskereskedő Lázárföld.
 Klement Sándor kereskedő Partos.
 Köhler József oszt. magy. bank hivatalfőnöke.
 Kolényi József nyug. tanító Tót-Arad.
 Kokits János ügyvéd.
 Konkoly Samu földbirtokos.
 Kovacsév Mita kisbirtokos Karlova.
 Kovács István urad. tisztartó Beodra.
 Kovács Odön gazdatiszt Ittvárnok.
 Krocsin Miklós borbély Togyér.
 Kuti Ferenc földműves Úrményháza.
 Landgraf József kereskedő Módos.
 Lauritz Jakab magánzó Györgyháza.
 Lőrincz István földműves Tor.-Torda.
 Lutyan Sándor földműves Beodra.
 Id. Machalek János korcsmáros.
 Makarevics Archil urad. tisztartó Zichyfalva.
 Mangold L. Herman könyvkereskedő.
 Marinkovics András földbirtokos Törökbecse.
 Mateics Gyula földbirtokos.
 Meschiné Béla vegyeskereskedő Ofszenica.
 Mencer Lipót megyei főpénztáros.
 Merlak Márton vegyeskereskedő Beodra.
 Mészáros Ferenc szabó.
 Miskovics Miksa földbirtokos Szerb-Szent-Márton.
 Molnár Henrik vendéglős Bégaszentgyörgy.
 Molnár Lipót földműves Úrményháza.
 Napholz Rezső építész.
 Naske Károly nyug. városi hivatalnok.
 Neubrum Miksa földbirtokos Karácsonyliget.
 Nikolics Szvetozár vegyeskereskedő Melence.
 Ifj. Oldal István fényképész.
 Omajev Milán gabonakereskedő Szerb-Ittebe.
 Opolczér Lajos kereskedelmi ügynök.

Ortner Miklós magánzó Bégaszentgyörgy.
 Pálffy Sándor kötélygyártó.
 Cs. Pap Antal, urad. ispán, Rudna.
 Pap Ernő földbirtokos Német-Ellemér.
 Papp Benő fakereskedő Módos.
 Papp Károly gazdasági intéző Zichyfalva.
 Papp Miklós urad. intéző Partos.
 Pap Sándor ispán Bóka.
 Pormantye Pál kisbirtokos Németécska.
 Paul Jakab földműves Módos.
 Petischan Péter kisbirtokos Tolvádia.
 Pfammer Péter kisbirtokos Németécska.
 Pierre János vegyztisztító.
 Plotzál József kereskedő Bégaszentgyörgy.
 Práoda Sándor földműves Káptalanfalva.
 Prokisch Gyula mészáros.
 Rác Antal földműves Ittvárnok.
 Rósa György kereskedő Nagytörök.
 Rausch László kasznár Roggendorf.
 Reiter Miklós korcsmáros Roggendorf.
 Rieger András vegyeskereskedő Zichyfalva.
 Rieger Antal mészáros Zichyfalva.
 Rósa Béla kereskedő.
 Szauer Béla mészáros Bégaszentgyörgy.
 Szeller Arthur kereskedő Bóka.
 Simoni Lajos korcsmáros.
 Sityurevics István rőföskereskedő Törökbecse.
 Salties Ignác gépész Gyér.
 Solymos Gusztáv földbirtokos Törökbecse.
 Somogyi Pál ügyvédjelölt Módos.
 Sós József földműves Bégaszentgyörgy.
 Szabó Márton földműves Káptalanfalva.
 Szász Mihály bádogos Melence.
 Szépfly Zoltán urad. intéző Beodra.
 Szilágyi Zsigmond ármentesítő társ. igazgató.
 Szloboda Mihály földműves Beodra.
 Szöllösi János urad. kasznár Nagygáj.
 Theodorovics Dusan takarékp. igazgató Melence.
 Thurn Róbert földbirtokos Törökbecse.
 Tiroch István vegyeskereskedő Zichyfalva.
 Tóth István pénzügyigazgató.
 Tumó Antal kisbirtokos Bóka.
 Turi István földműves Úrményháza.
 Turi József szijártó Módos.
 Tzutz Frigyes gazdálkodó Györgyháza.
 Várady József nyug. fogházfelügyelő.
 Id. Vastag Ferenc földműves Torontál-Torda.
 Weisleg Pál földműves Beodra.
 Veszkov Gyóka kereskedő Karlova.
 Virág József földműves Úrményháza.
 Viszkocsill Lajos nyug. tanító Katalinfalva.
 Vuchetich Alajos ny. kir. aljárásbíró. H.-Neuzina.
 Vacker Péter földműves Szerbneuzina.
 Wagner András téglagyáros Beodra.
 Wagner János uradalmi intéző Beodra.
 Wehner György kereskedő.
 Weisz János urad. tisztartó Nagymargitta-pusztá.
 Weiterschan Jakab földbirtokos.
 Wohlfart Ádám földműves Módos.
 Wohlschein Antal ispán Macedónia.
 Zaitz Gusztáv urad. felügyelő Bánlak.
 Zigony János kereskedő Németécska.
 Zódi Illés földműves Törökbecse.
 Zsebelyán János szatócás Nagymargitta.
 Zsiross Mihály megyei főszámvevő.

Helyettes tagok:

Bányász István pénzügyigazgatósági fogalmazó.
 Benedek Endre pénzügyigazgatósági titkár.
 Binder István megyei írnök.
 Dankulov Péter megyei írnök.
 Dömötör Dezső árvaszéki ülnök.
 Döbrentei Sándor kataszteri tisztviselő.
 Gifinger Zsigmond városi írnök.
 Hertzl Sándor főkönyvelő.
 Horváthy Ferenc kir. főerdész.
 Langer Alajos helyettes pénzügyigazgató.
 Litavszky Pál pénzügyi fogalmazó.
 Mangold Samu dr. ügyvéd.
 Milos Aurel dr. kincstári alügyész.
 Mittermeier Imre dohánybeváltó hivatal főnöke.
 Nikolics Jóca városi írnök.
 Oriold Lajos megyei írnök.
 Ormay Lajos mérnök.
 Országh Péter árvaszéki ülnök.
 Pachtenkirch Oszkár báró helyettes-anyakönyv-vezető.
 Papp Emil pénzügyi titkár.
 Pánics Mladen dr. ügyvéd.
 Petz Antal kereskedő.
 Polonyi Sándor szatócás.
 Popovics-Pécsi Szilárd földbirtokos.
 Poroszkay Béla vármegyei főügyész.
 Rác Jakab megyei árvapénztáros.
 Rehák Béla, városi jegyző.
 Sas Ede kir. főmérnök.
 Scheirich Pál kereskedő.
 Schenk Herman könyvkereskedő.
 Schmiedt Antal háztulajdonos.
 Schwarz Lajos takarékpénztári könyvelő.
 Schwarz Pál kereskedő.
 Semsey Gyula megyei főlevéltáros.
 Simonides Gyula, pénzügyi fogalmazó.
 Somogyi József ecetgyáros.
 Staity György városi írnök.
 Steinbach Béla dr. árvaszéki ülnök.
 Steiner Oszkár kereskedő.
 Steyer Fülöp József betegsegélyező-egyleti titkár.
 Stross Béla megyei aljegyző.

Szabó Bertalan tanfelügyelővé tolnok.
 Szabó György bogárn.
 Szabó János kovácsmester.
 Szabó Lajos nyug. pénzügyi titkár.
 Szauer Árpád kereskedő.
 Szávics Sándor könyvelő.
 Tarnay Ferenc nyug. megyei aljegyző.
 Tana Sámuel pénzügyi titkár.
 Ujváry Adolf fakereskedő.
 Várady Imre dr. ügyvéd.
 Vaszsits Endre dr. ügyvéd.
 Végh Károly nyug. jegyző.
 Vinczehidy Ernő dr. megyei főjegyző.
 Weinrich Vilmos megyei aljegyző.
 Winkler Ferenc géplakatos.
 Wolfinger Viktor földbirtokos.
 Zalán Károly pénzügyi számvizsgáló.
 Zimmerer Viktor kereskedő.
 Zsiros Imre, árvaszéki ülnök.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 15 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Rendkívüli megyei közgyűlés.** Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága december hó 15-én a város háza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlést megelőző állandó választmányi ülések december 10-én veszik kezdetüket.

— **Személyi hír.** Dr. Dellimanics Lajos alispán visszaérkezett Nagybeckerekre.

— **Esküvő.** Szladovics Angélique urhölgy, dr. Dellimanics Lajosné urnő huga e hó 24-ikén Zágrábban esküdtött örök hűséget Pracikas Mihály patraszi magánzónak.

— **Uj uradalmi ügyés.** Gróf Nákó Sándor nagybirtokos uradalmának jogügyi ellátására dr. Jeszenszky Géza ügyvédet uradalmi ügyészé nevezte ki.

— **A városi választások ügye.** A városi igazoló választmány december 16-ikán délelőtt 10 órakor az alispáni kisteremben ülést tart, melyben a városi képviselőválasztások tárgyában beadott felekezéseket fogják elintézni.

— **Eljegyzés.** Schiffmann Ferenc nagyközlői gyógyszerész e hó 19-én eljegyezte Tanczer Ilonkát, Tanczer János varjasi földbirtokos bájos leányát.

— **A tél.** A földművelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint folyton apadó víz mellett a Duna Pozsonytól Mohácsig zajlik. A vízmagasság Budapesten 42 centiméter s a partok mentén a jég tizenöt-husz méternyi szélességben áll, 3-tól 6 centiméternyi vastagságban. A fővárosnál bekövetkezett erős zajlás miatt a propeller-közlekedést tegnap beszüntették. A Tisza Tokajnál, Fűrednél és Szoinoknál beállt. A Drávan és a Maroson ma is megindult a jég, de a Száva még jégmentes.

— **Honvéd ujoncok szemléje.** Nagy Győző honvéd ezredes tegnap Szegedről Nagybeckerekre jött s itt ma délelőtt a honvédlaktanyában szemlést tartott az ujoncok felett, melynek megtörténte után az ezredes visszautazott Szegedre.

— **Merénylet egy községi jegyző ellen.** Eck Lajos kizdai jegyzőnek, mint Temesvárról írják, az utóbbi időben az adóbehajtás miatt sok volt az ellensége a faluban s egyik ellensége pénteken este az ablakon át rőlt. A golyó az éppen az asztalnál hivatalos irással foglalatokodó jegyző jobb kezének csukló-pontját találta és azt teljesen szétrombolta; balkezén is súlyos sebet kapott. A sebesült jegyzőt beszállították a temesvári kerületi betegsegélyező pénztár szanatóriumába. Eck sebei nem veszélyesek ugyan, de valószínű, hogy kezét amputálni kell és így ha fel is gyógyul, munkaképtelenné fog válni. Az ismeretlen merénylőt nyomozzák.

— **Tűz gondatlanságból.** Klári községben, mint lapunknak jelentik, a napokban este 8 órakor Nikolic Sebő, ottani lakos udvaron tűz ütött ki, mely az udvarán felhalmozott szalma- és szénakazlakat teljesen elhamvasztotta. A vizsgálat során kiderült, hogy a tűz a gazda gondatlanságából eredt, ki a sütőkemencéből kiszedett parazsat a szalmakazlak közelében fekvő szemétdombra öntötte, a szél a szikrát a közeli szalmakazlakra fujta, melytől az meggyulladt. Az elégett széna és szalmakazlak nem voltak biztosítva. A gondatlan gazda ellen megindították a vizsgálatot.

— **Ehen halt asszony.** A szegedi városi köz-kórháznak abban a helyiségében, ahol az elmebetegségeket gyógyítják, a minap egy Bálint Agnes nevű rókusai asszony hosszú szenvedése fejeződött

be. Bálint tébolyodott abban, a szakkal belül egy beszállított osztályba asszonyt, megbirkózni nem volt csak abba ételt és sem tud asszony előtt végre

községét István és behatolt a gazda udvarra veles dob a lopást a latot indítottatta.

ben a mi dr. ottani szőlővető nára rugmozzák.

Szent-Mihály 65-70 éves a Bégák hogy miké szerint, megtaláltak, a Bégákba került edd

— F hogy a m összeszóla rajában azzal fejé sitette. A embert kité fekszik.

Kaszáróm. kath. kath. hitkö kaszáló és detésre fell

* Boc karmestere

Suppének a „Bocok ezuttal is izben, most szerepben. Péterné P játszott a bantom” kelt zajos mori M. Kémény. Ligeti G működött s denképen e ha ott leti nagyon üre

* A s melyzetén kitűnő népszinre. A Cathriné, Lorándi és belü hangve lissza. Lape

* Vend Mint lapunk Szoyer Ilon primadonna dejtátekra hólnap szedördög” című

* Rákó jeles költő és mint hómunkait. A fogadta ezt a hívások má keltettek. M Rákosi Vikt irodalmi szegényét tart Rákosi V kezd 4 köte

be. Bálint Ágnes éhen halt a kórházban, mert tébolyodott állapotában csökönnyösen megátalkodott abban, hogy nem eszik és ezen a baján még erőszakkal sem lehetett segíteni. Bálint Ágnes körülbelül egy hete megzavarodott. Elmébajával a férje beszállította a szegedi kórház megfigyelő osztályába, ahol gyógykezelné akarták a háborodott asszonyt. Az orvosi tudomány azonban nem tudott megbirkózni a szörnyű kórral, bár az asszony nem volt dühöngő örült, megbomlott lelkiállapota csak abban nyilvánult, hogy visszautasította az ételt és italt, úgy hogy az ápolók még erőszakkal sem tudták táplálni. Ilyenformán a szerencsétlen asszony napról-napra jobban összeesett s tegnapelőtt végre a halál megváltotta szenvedéseitől.

Elfogott dohánytolvajok. Németszentpéter községében Tóth József, Kiss János, Bóla István és Bódi János ottani lakosok a napokban behatoltak Becker György németszentpéteri gazda udvarába, ahonnan mintegy 13 zsinór leveles dohányt elloptak. Becker György feljelentette a lopást a csendőrségnél, mely nyomban vizsgálatot indított s végül a dohánytolvajokat letartóztatta.

Ellopott szőlővenyigék. Alibunár községében a minap ismeretlen tettesek Tolveth Rezső dr. ottani orvos szőlőjéből 1200—1500 darab szőlővenyigét loptak el. A kár mintegy 140 koronára rug. A csendőrök a tolvajt erélyesen nyomozzák.

A Béga titka. Említettük, hogy Román-Szent-Mihály község határában egy ismeretlen 65—70 év körüli öreg ember holttestét fogták ki a Béga-ból. A hatóságok vizsgálatot indítottak, hogy miképpen került a vízbe s a boncolás adatai szerint, miután a holttest gyomrában sok alkoholt találtak, az öreg ember valószínűleg részeg fejjel a Béga-ba bukkott. Hogy ki az illető, azt nem sikerült eddig megállapítani.

Fiu az apja ellen. Kiskomlósról jelentik, hogy a napokban Píloth Mihály fiatal gazda összeszólalkozott édes apjával. A fiu féktelen haragjában a gyámoltalan örege baltát fogott s azzal fején, arcán több helyen súlyosan megsebesítette. A dühöngő fiu kezéből alig tudták az öreg embert kimenteni, aki most sebeiben betegen fekszik.

Kaszáló- és legelőárverés. A horvát-neuzinai róm. kath. plébániahivatal árverést hirdet a róm. kath. hitközség tulajdonát képező 378 holdnyi kaszáló és legelő bérbeadására. Az árverési hirdetésre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Színház és Irodalom.

* **Bocaccio.** Tegnap este a szintársulat jeles karmesterének Ligeti Géának jutalomjátékául Suppének büvös bájos dallamokkal telt operettje, a „Bocaccio“ került ismét színre. A címszerepet ezúttal is Tóth Stefike játszotta s úgy mint első ízben, most is sikeresen megállotta helyét a nehéz szerepben. Kedvesen és finoman játszotta Deák Péterné Fiamettát s ismételten nagy hatással játszotta Deák Péter Lambertucciót. A „Nem bánom“ kupléból megint sok ötletes strófát énekelt zajos tetszés mellett. Jó volt továbbá Tomori Melissza, Cathri, Cathriné, Vágó, Kemény, Honti Elma, Somlár. A zenekar Ligeti Géa kitűnő vezetése alatt pompásan működött s a nagybecskereki közönségnek mindenképen élvezetes estében lett volna része — ha ott lett volna. Azonban, fájdalom, üres, de nagyon üres volt a színház.

* **A szökött katona.** A szintársulat karszemélyzetének jutalomjátékául ma este Szigligeti kitűnő népsziműve a „Szökött katona“ kerül színre. A főbb szerepeket: Cathri, Györi Matild, Cathriné, Kemény, Tomori Melissza, Pécsi, Vágó, Lorándi és Somlár játsszák. A harmadik felvonásbeli hangversenyben közreműködnek Tomori Melissza, Láposy, Ujfalusi, Szebeniné, Honti Elma.

* **Vendéjáték a nagybecskereki színházban.** Mint lapunkat értesítik, Deák Péternek sikerült Szoyer Ilonka helyett a kassai színház jeles primadonnáját, K. Tarnay Leonát néhány vendéjátékra megnyerni. A bájos vendégművész nő holnap szerdán lép föl először Konti „Eleven ördög“ című operettjében.

* **Rákosi Viktor munkái.** Említettük, hogy a jeles költőnek, ki egyaránt nagy mint komoly író és mint humorista, mostanában adták ki összes munkáit. A magyar olvasóközönség nagy örömmel fogadta ezt a hirt s a kibocsátott előfizetési felhívások már eddig szokotian nagy érdeklődést keltettek. Ma vittük kézhez az első kötetet, mely Rákosi Viktor egyik legérdekesebb s egyszerűs mind irodalmi szempontból is legfigyelemreméltóbb regényét tartalmazza, „Az elnémult haragok“-at. Rákosi Viktor munkáiból megjelent a következő 4 kötet: I. Elnémult haragok, regény. II.

Galambos Pál naplója. Jobbadán Mihály utazása Amerikában. III. Sipulusz humoros elbeszélései. IV. Sipulusz humoros elbeszélései. Rákosi Viktor munkáinak további kötetei tartalmazni fogják: Sipulusz humoros elbeszélései és humoros elbeszélései körülbelül öt kötetben, továbbá: „A bujtogatók“, „A polgárháború“, a „Téli regé“, „Egy falusi Hamlet“ című regényeket, „Korhad fakesztek“, „A falu meg a város“ című novella-köteteket; a „Köborlás itthon és idegen földön“ cím alatt uti rajzait, továbbá legjobb tárcáit és elbeszéléseit.

ESKÜDTSZÉK.

§ **Gyilkos fiu.** Egy tizennégyéves fiu állott ma a nagybecskereki törvényszék előtt emberöléssel vádolva. A kis vádlott Rittinger József doláci születésű fiu ugyanis június 29-ikén a Tógyér község határában fekvő Neff Alajos-féle tanyán egy kétesövű vadászfegyverrel hasba lötte Zsivanov Milos munkásembert, aki néhány óra múlva meghalt. A mai tárgyaláson elnök: dr. Polgár Sándor, szavazóbírák: Kövér Lajos és Duka László, ügyész: dr. Wiedorn Adolf, védő: Milich Jakab dr., jegyző Puskar Dezső.

Az elnök felszólítására fölkel a vádlottak padjáról a fiu s reszketve állott a bírák elé, majd elmondotta, hogy esett az emberölés nagy bűnébe.

A végzetes napon künn volt a Neff-féle tanyán s éppen szüleihez akart menni, kik Dolácson laknak, hogy tiszta fehérneműt vegyen magára. Alig, hogy az udvaron volt, látta, hogy ott sok idegen galamb van, mire kapta magát s bement a házba, hol gazdája, Neff Alajos szobájából, egy elzárt szekrényből kivette annak vadászfegyverét s megtöltötte. Mikor azonban az udvarra ért, az idegen galambok már elrepültek. Rittinger erre a kétesövű fegyverből kivette az egyik töltést s a puskával az udvaron dolgozó munkásembereket ijesztgetni kezdte. A fiunak természetesen tetszett az, hogy azok a meglelt emberek most úgy félnek tőle s azért annál jobban ijesztgette őket. Az egyik munkás, Zsivanov Milos figyelmeztette őt, hogy hagyjon fel a komédiázással, mert még baj lehet. De a fiu nem hallgatott a szép szóra, hanem a puska mindkét kakasát felhúzta s azt Zsivanovra fogta. Zsivanov egy oszlop mögé rejtőzött, mire a kis hősködő őt üldözöbe vette. E közben a puska elsült, a golyó pedig Zsivanov gyomrába és karjába furódott s sebeibe még ugyanaznap bele is halt. A tanúk valamennyien megerősítették, hogy a katasztrófa tényleg úgy történt, mint a hogy azt a kis vádlott elbeszélte.

A vád és védbeszédek meghallgatása után a törvényszék visszavonult s rövid idő múlva kihirdette az ítéletet, mely szerint a kir. törvényszék Rittinger Józsefet gondatlanságból eredő emberölésért, tekintetbe véve gyermekkorát, 2 havi elzárásra, 204 korona büntügyi költség megtérítésére ítélte, azonkívül kötelezte őt, hogy Zsivanov kiskoru gyermekeinek 800 koronát fizessen. Az ítéletben úgy az ügyész, mint vádlott megnyugodott s így az jogerős.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 25-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, november 25.

A képviselőház ma délelőtt Apponyi Albert gróf elnöklésével ülést tartott, melyen folytatta Nesi Pál mentelmi ügyének tárgyalását.

A mai ülésen először Vázsonyi Vilmos beszélt a mentelmi bizottság jelentése ellen, utána pedig Bartha Miklós mondott hosszabb beszédet, melyben sem a többség, sem a kisebbség véleményét nem akceptálja, hanem határozati javaslatot nyújt be, hogy utasítsa a Ház Fejérváry honvédelmi minisztert, hogy a honvédelmi parancsnoksággal keresse Nesi Pál mentelmi jogának felfüggesztését.

Endrey Gyula a mentelmi jog megsértését látja s azért nem fogadja el a mentelmi bizottság jelentését.

A nemzeti muzeum jubileuma

Budapest, november 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Holnap kezdődnek a nemzeti muzeum 100 esztendő jubiláris ünnepei. Az ünnepség két napon lesz s megjelennek rajta a kormány tagjai, valamint az összes hatóságok és intézetek képviselői. A két napon a muzeum összes tárai zárva lesznek

A csehek új főhercege.

Budapest, november 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a csehek új főhercege Ferdinánd, december 3-ikán költözködik át Prágába, ahol már nagyban készülnek fogadására.

Nagy tűz.

Budapest, november 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Lemberghől jelentik: A boriszlavi petroleum-műveknél múlt éjjel nagy tűz ütött ki. Négy akna lángokban áll s mindezüig nem sikerült a tüzet eloltani. Az aknák közelében számos ház bedőlt.

Vasuti szerencsétlenség.

Budapest, nov. 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik: Luneroynál tegnap egy személyvonat és egy tehervonat összeütközött. Az összeütközés következtében számos kocsi megrongálódott, a két vonatvezető s egy fűtő meghalt és több utas súlyosan megsebesült.

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1902. november 25.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilos	50 kilogr. ára		kilos	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	75	0.—	0.—	80	8.—	8.20
Pestvidéki uj	75	7.75	7.85	80	8.—	8.15
Bánsági uj	75	7.55	7.75	80	0.—	0.—
Bácskai uj	75	7.80	7.95	80	0.—	0.—
Rozs	uj	elsőrendű	70—75	6.65	6.80	
		másodrendű		6.45	6.65	
Árpa		takarmány	60—62	5.70	5.90	
		égetni való	62—64	5.50	5.60	
		sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—	
Zab			39—41	6.65	6.75	
Tengeri ó		bánsági		0.—	0.—	
		másnemű		0.—	0.—	

Határidő-üzlet.

Budapest november 25. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak változatlanok. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza áprilisra	7.70—7.71
Rozs áprilisra	6.67—6.68
Tengeri (májusra)	5.78—5.79
Zab (áprilisra)	6.38—6.39

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, kedd, november hó 25-én:

A karszemélyzet jutalomjátékául:

SZÖKÖTT KATONA.

Eredeti népszimű 3 felvonásban. Irta: Szigligeti.

Kezdeté 1/28 órakor.

Holnap, szerdán, november hó 26-án:

K. TARNAY LEONA, a kassai színház primadonnájának felléptével:

ELEVEN ÖRDÖG.

Operette.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1902. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versez, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 34 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zsombolyáról, Versezről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versezre: délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versez, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 54 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

